

***Cryphonectria parasitica* (Murril) Barr**
Zgorzel kasztana

UE: II/A/II (c) 3.
PL: 2/A/2 C. 3.

Nekrozy i zrakowacenia na pniach z widocznym zarodnikowaniem grzyba

Cryphonectria parasitica (Murril) Barr

Zgorzel kasztana

Rośliny żywicielskie: Rodzaj *Castanea* (kasztan), szczególnie *C. dentata* (kasztan amerykański) i *C. sativa* (kasztan jadalny); także *Quercus* spp. (dąb), *Castanopsis* spp. (kasztanowiec), *Acer* spp. (klon).

Objawy chorobowe: Infekcja następuje zwykle przez uszkodzenia powodowane przez owady. Na gałęziach i pniach powstają nekrozy, które mogą je szybko opasać, powodując żółknięcie bądź brązowienie umieszczonych powyżej liści. Liście więdną, lecz mimo to pozostają na gałęziach. W wyniku reakcji obronnej porażonej rośliny jaką jest formowanie tkanki kalusowej, na porażonych organach tworzą się raki. Nekrozy i zrakowacenia o zabarwieniu żółtopomarańczowym do czerwono-brunatnego są wyraźnie widoczne na tle zielonkawej kory, zwłaszcza młodszych gałęzi. Porażone obszary kory są lekko zapadnięte, bądź wybrzuszone lub spękane. Na martwej korze powstają liczne pomarańczowe lub żółto-brązowe piknidia o średnicy do 3 mm. Podczas wilgotnej pogody z piknidiów wydostaje się, w formie skręconej spirali, lepka, szarżółta masa zarodników konidialnych. Po zdjęciu kory zewnętrznej widoczne są beżowe, wachlarzowate płyty grzybni.

Objawy choroby mogą być mylnie rozpoznawane jako choroba atramentowa, powodowana przez *Phytophthora cambivora*. Jednakże wynikiem porażenia przez *C. parasitica* są wyraźne raki i nekrozy na pniu i konarach.

Biologia: Choroba rozprzestrzenia się głównie wraz z importowanymi roślinami i drewnem z rodzaju *Castanea*. Ryzyko zawleczenia choroby z porażonymi owocami i nasionami jest niskie. Powstające w piknidiach zarodniki konidialne są roznoszone z deszczem lub za pośrednictwem owadów bądź ptaków. Zarażenie następuje przez świeże zranienia i uszkodzenia spowodowane żerowaniem owadów. Wewnątrz tkanek gospodarza patogen rozprzestrzenia się bardzo szybko, o ile nie utworzą się raki, które mogą tymczasowo zahamować jego rozwój. Kiedy konar lub drzewo zamiera, wytwarzane jest zarodnikowane i grzyb rozprzestrzenia się poza obszar pierwotnego porażenia. W suchej korze grzybnia może przeżyć nawet do 10 miesięcy.

Termin lustracji i pobieranie prób: Lustracje mogą być prowadzone w przeciągu całego roku. Oznaki etiologiczne w postaci piknidiów widoczne są zwłaszcza w czasie wilgotnej pogody.

Oстрыm nożem należy usunąć korę zewnętrzną dookoła nekrozy i badać na obecność żółtoszarego wachlarzowatego skupienia grzybni w wewnętrznych warstwach kory. Na martwej korze z użyciem lupy ręcznej poszukiwać charakterystycznych piknidiów. Zapakować materiał z objawami choroby do polietylenowego worka z kawałkiem zwilżonego papierowego ręcznika i jak najszybciej przekazać do badania laboratoryjnego.